

A Fővárosi Törvényszék

a dr. Tordai Csaba (1025 Budapest, Csalán út 27.) ügyvéd által képviselt
atlatszo.hu Nonprofit Közhasznú Kft.(1084 Budapest, Déri Miksa u. 10. IV. em. 9.) **felperesnek,**

a dr. Bacsó Anita (1055 Budapest, Kossuth tér 2-4.) jogtanácsos által képviselt
Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (1055 Budapest, Kossuth tér 2-4.) **alperes** ellen

közérdekű adat kiadása iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy az egyes nyugdíjak felülvizsgálatáról illetőleg egyes nyugdíj kiegészítések megszüntetéséről szóló 1991. évi XII. törvény 2/A. § alapján hozott határozatokat és a 2/B. § szerinti szakértői bizottság szakértői véleményét elektronikus úton, oly módon küldje meg 15 napon belül a felperes részére, hogy abból az érintett nyugdíj jogosultak nevét ne tegye felismerhetetlenné.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes keresetét elutasítja.

A per során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, amelyet ennél a bíróságnál lehet 3 példányban benyújtani.

A fellebbezési határidő lejártá előtt a peres felek kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy a másodfokú bíróság az ítélet elleni fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha a fellebbezés csak a perköltség viselésére, vagy összegére vonatkozik, csupán az ítélet indokolása ellen irányul, vagy ha azt a felek közösen kérik.

Indokolás

A felperes elektronikus úton 2013. június 5-én fordult az alpereshez a 2011. évi CXII. Törvény 28. § (1) bekezdése alapján kérve az egyes nyugdíjak felülvizsgálatáról, illetőleg egyes nyugdíjkiegészítések megszüntetéséről szóló 1991. évi XII. törvény 2/A.§ alapján hozott határozatokat és a 2/B.§ szerinti szakértői bizottság szakértői véleményt.

Kérelmében felhívta a figyelmet arra, hogy az igényelt dokumentumokban szereplő személyes adatok az Alaptörvény U cikk (4) bekezdése alapján közérdekből nyilvánosnak minősülnek.

Június 13-án kelt válaszában az alperes a kért adatok mennyiségére tekintettel a válaszadásra rendelkezésre álló határidőt 15 nappal meghosszabbította.

Július 5-én megküldött a felperes részére 2 db jegyzőkönyvet (VII/237/1 és VII/236/1.) valamint a nyugdíjkiegészítések helyébe lépő pótlékokra való jogosultságok megszüntetése tekintetében hozott határozatokat 284 oldal terjedelemben. A 236/1 jkv. számú, a 2013. V. 7-i ülés jegyzőkönyvét és a 237/1. jkv. számú, a 2013. május 31-i ülés jegyzőkönyvét. Ezekben az érintettek neve, születési adatai kitakarásra kerültek, illetve a megküldött határozatokból ugyancsak kitakarásra kerültek az érintettekhez vonatkozó személyes adatok.

A felperes a 2013. július 17-én érkezett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy a kért adatokat olyan módon küldje meg, hogy az érintett nyugdíjjogosultak illetve az özvegyi jogon folyósított pótlék esetén az elhunyt jogszerzők nevét ne tegye felismerhetetlenné.

Hivatkozott az Info törvény 31. § (2) bekezdésére, miszerint az adatok kiadása megtagadásának jogszerűségét az adatkezelőnek kell bizonyítania.

Hivatkozott az 1991. évi XII. törvény rendelkezéseire, ami szerint a lehetséges megszüntetési okok kifejezetten a kommunista diktatúra hatalombirtokosainak e minőségükkel összefüggő személyes adatain alapulnak. Az Alaptörvény U. cikkének rendelkezései szerint pedig a kommunista diktatúra hatalombirtokosainak e szerepükkel tevékenységükkel összefüggő adatai nyilvánosságra hozhatóak. Az alperesi védekezéssel szemben előadta, hogy a 210/2012. Korm. rendelet 12. § o.) pontja szerint a kárpótlásért felelős miniszter a közigazgatási és igazságügyi miniszter, akinek a munkaszervezete az alperes a 2010. évi XLIII. tv. 34. § (1) bekezdése szerint. Következetes a gyakorlat abban, hogy a miniszter által hozott határozatok, döntések, illetőleg az abban található adatok tekintetében az adatkezelő az alperes. Ettől függetlenül is azzal, hogy az adatkérést részben teljesítette adatkezelői minőségét elismerte. A közérdekből nyilvánosság tekintetében az U. cikk bekezdései egymástól függetlenül értelmezendők, csak a (2) bekezdésben rögzített cél a közös, ez azonban megvalósíthatatlan lenne ha a Nemzeti Emlékezet Bizottsága jelentése elkészültéig ezek az adatok nem lennének megismerhetőek. Az Alaptörvény X. cikke (1) bekezdése a tudományos kutatás szabadságát rögzíti, ez is megvalósíthatatlanná lenne alperesi jogértelmezéssel. Amennyiben az 1991. évi XII. törvény nem is nyilvánítja közérdekből nyilvános adatként ezeket az adatokat az Alaptörvény ezt megteszi, azonban a mögöttes jogszabályként működő 2004. évi CXL. Törvény (Ket) 69/A § (3) bek rendelkezik arról, hogy a közérdekből nyilvános adat nem tehető megismerhetetlenné. Az igényelt adatok álláspontja szerint a kommunista diktatúra hatalombirtokosainak e szerepével és cselekményeivel függnek össze, mert a 2/A. § rögzíti, hogy milyen okból kapott pótlékok megszüntetésére ad lehetőséget. Ebből látható, hogy a megszerzés kifejezetten e szerepükkel állt összefüggésben, azért kapták.

Az Alaptörvény a „még élő személyekre” vonatkozó megszorítást nem tartalmaz, mert a már elhunytakat nem védheti jobban az élőknél, ráadásul a felperes nem is a hozzátartozók személyi adatit kérte. Ezen túlmenően a 28. cikk előírásainak megfelelő jogértelmezés a felperesi álláspontot támasztja alá.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az Info törvény 3. § 9. pont alapján az adatkezelő nem ő, hanem a kárpótlásért felelős miniszter figyelemmel az 1991. évi XII. törvény 2/A. § és 2/B. § rendelkezéseire, aki jelenleg a Közigazgatási és Igazságügyi Miniszter és nem a minisztérium. Ezen túlmenően az igényelt személyes adatok nem esnek az U cikk hatálya alá. Az alaptörvény U cikk (3) bekezdése alapján ugyanis a nemzeti Emlékezet Bizottságának hatáskörébe tartozik, hogy feltárja a kommunista diktatúra hatalmi működését, a benne résztvevő személyek szerepét. Ezen feltáró munka eredményét közzéteszi. A (4) bekezdés alapján ezen jelentés keretei között kötelesek az érintettek személyes adataik nyilvánosságra hozatalát eltérni, tehát csupán e körben, a közzétételtől számítanak ezen személyes adatok közérdekből nyilvános adatnak. A jelen perre érintett ügykör egy közigazgatási eljárás, amelyre az ezen eljárásokra vonatkozó törvény rendelkezéseit kell alkalmazni (1991. évi XII.törvény). Az Alaptörvény U. cikkének indokolásából az következik hogy csak a diktatúra működésével összefüggő szerepükkel és cselekményeikkel összefüggő adatok a közérdekből nyilvános adatok, jelen perben igényelt adtok azonban egy társadalombiztosítási eljárás során keletkezett adatok Ezek nem a múltban betöltött szerepükre vonatkozó, hanem gazdasági helyzetükre vonatkozó adatok amik még közérdekből sem lehetnek nyilvános adatok. Hivatkozott az EBH 2000.323.döntésben kifejtettekre.

Előadta azt is, hogy az igényelt adatoknak, határozatoknak két személyi köre van. Az egyrészt a saját jogon pótlékban, másrészt a hozzátartozói jogon pótlékban részesülőket érinti. Utóbbiak vonatkozásában a felperes az elhunytak adataira kíváncsi. Az U cikk azonban a ma még élő egykori hatalombirtokosokat nevesíti, az elhunytak adatai tehát semmilyen alapon sem nyilvánosak. Hivatkozott e körben a Ptk. 85. § (3) bekezdésre is. Az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésére való hivatkozás a felperes részéről, álláspontja szerint, megalapozatlan, ugyanis az 1995. évi LXVI. törvény 22.§ és 26. § alapján kutathatók azok az adatok, amelyek a Levéltár, illetve a Történeti Levéltár birtokában vannak, amelyeken alapultak egyébként a perbeli határozatok is, többek között. Hivatkozott továbbá a Ket. 13. § (1) bekezdés i.) pontjára, amely úgy rendelkezik, hogy a TB ellátásokra vonatkozó eljárás során akkor kell a Ket szabályait alkalmazni, amennyiben törvény eltérően nem rendelkezik. Jelen esetben pedig kifejezetten eltérően rendelkezett a 1991. évi XII. törvény.

A felperes kereset részben megalapozott.

A bíróság a tényállást a csatolt iratok és a felek képviselőinek nyilatkozatai alapján állapította meg.

Az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben írt határidők betartása tekintetében nem volt vita a felek között, ezért a bíróság a felperes keresetét érdemben bírálta el.

Az alperesi védekezésre is tekintettel a bíróság elsősorban azt vizsgálta, az alperes a perben igényelt adatok tekintetében adatkezelőnek minősül-e. E körben a felperesi érveléssel értett egyet. Az egyes nyugdíjak felülvizsgálatáról, illetőleg egyes nyugdíjkiegészítések megszüntetéséről rendelkező 1991. évi XII. törvény a kárpótlásért felelős minisztert illetve a 2/B. § szerinti szakértői bizottságot nevesíti olyannak, akik a törvényben előírt döntések meghozatala érdekében minősített adatokat is megismerhetnek a határozat meghozatalát követően azokat kezelheti, a döntéssel érintettek személyi adatait kezelheti. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a szervezet, amelynek keretein belül működnek ne minősülne adatkezelőnek. Az Info törvény értelmező rendelkezései szerint (3. § 9. és 10. pont) adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza az adatok kezelésére vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja vagy az adatfeldolgozóval végrehajtja. Adatkezelés az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen

gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérimpró, DNS-minta, íriszkép) rögzítése;

A 17. pont szerint adatfeldolgozás az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik;

A 18. pont szerint adatfeldolgozó az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatkezelővel kötött szerződése alapján - beleértve a jogszabály rendelkezése alapján történő szerződéskötést is - adatok feldolgozását végzi.

Az alperes tartalmi munkája jelen eljárásban ténylegesen adatfeldolgozás, ezt azonban nem szerződéses alapon végzi. Ebből pedig az következik, hogy eljárása ténylegesen az adatkezelő eljárásának tekintendő, így a minisztérium ténylegesen jelen eljárásban a miniszterrel esik egy tekintet alá.

Ezen túlmenően az Info törvény 29. § (1) bekezdése szerint a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget. A (2) bekezdés szerint ha az adatigénylés jelentős terjedelmű, illetve nagyszámú adatra vonatkozik, az (1) bekezdésben meghatározott határidő egy alkalommal 15 nappal meghosszabbítható. Erről az igénylőt az igény kézhezvételét követő 8 napon belül tájékoztatni kell. A perbeli esetben az alperes a felperesi kérelmet nem utasította el arra hivatkozva, hogy ő nem minősül adatkezelőnek, a kérelemben foglaltaknak részben eleget is tett, ezért adatkezelői minőségének hiányára már nem hivatkozhat.

Ezt követően a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az igényelt személyes adatok közérdekből nyilvános adatoknak minősülnek-e.

Az Info törvény 3. § 6. pontja szerint közérdekből nyilvános adat a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. A mindkét fél által hivatkozott Alaptörvény U. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az 1990-ben lezajlott első szabad választások révén a nemzet akaratából létrehozott, a jog uralmán alapuló állami berendezkedés és a megelőző kommunista diktatúra összeegyeztethetetlenek. A Magyar Szocialista Munkáspárt és jogelődjei, valamint a kommunista ideológia jegyében kiszolgálásukra létrehozott egyéb politikai szervezetek bűnöző szervezetek voltak, amelyek vezetői el nem évülő felelősséggel tartoznak

a) az elnyomó rendszer fenntartásáért, irányításáért, az elkövetett jogsértésekért és a nemzet elárulásáért;

b) a második világháborút követő esztendőök többpártrendszerre épülő demokratikus kísérletének szovjet katonai segítséggel történő felszámolásáért;

c) a kizárólagos hatalomgyakorlásra és törvénytelen ségre épülő jogrend kiépítéséért;

d) a tulajdon szabadságán alapuló gazdaság felszámolásáért és az ország eladásáért;

e) Magyarország gazdaságának, honvédelmének, diplomáciájának és emberi erőforrásainak idegen érdekek alá rendeléséért;

f) az európai civilizációs hagyomány értékeinek módszeres pusztításáért;

g) az állampolgárok és egyes csoportjaik alapvető emberi jogaitól való megfosztásáért vagy azok súlyos korlátozásáért, különösen emberek meggyilkolásáért, idegen hatalomnak való kiszolgáltatásáért, törvénytelen bebörtönzéséért, kényszermunkatáborba hurcolásáért,

megkínzásáért, embertelen bánásmódban részesítéséért; a polgárok vagyonuktól történő önkényes megfosztásáért, a tulajdonhoz fűződő jogaik korlátozásáért; a polgárok szabadságjogainak teljes elvételéért, a politikai vélemény- és akaratnyilvánítás állami kényszer alá vonásáért; az emberek származásukra, világnézetükre vagy politikai meggyőződésükre tekintettel történő hátrányos megkülönböztetéséért, a tudáson, szorgalmon és tehetségen alapuló előremenetelésnek és érvényesülésének akadályozásáért; az emberek magánéletének törvénytelen megfigyelésére és befolyásolására törő titkosrendőrség létrehozásáért és működtetéséért;

h) az 1956. október 23-án kirobbant forradalom és szabadságharc szovjet megszállókkal együttműködésben történt vérbe fojtásáért, az azt követő rémuralomért és megtorlásáért, kétszázezer magyar ember hazájából való kényszerű elmeneküléséért;

i) mindazokért a köztörvényes bűncselekményekért, amelyeket politikai indítékból követtek el, és amelyeket az igazságszolgáltatás politikai indítékból nem üldözött.

A demokratikus átmenet során a Magyar Szocialista Munkáspárt jogutódjaként jogi elismerést nyert politikai szervezetek a törvénytelenül felhalmozott vagyon örökösöként is osztoznak elődjeik felelősségében.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakra tekintettel a kommunista diktatúra működésének valóságghú feltárását és a társadalom igazságérzetét a (3)-(10) bekezdésben meghatározottak szerint kell biztosítani.

(3) A kommunista diktatúrával kapcsolatos emlékezet állami megőrzése érdekében Nemzeti Emlékezet Bizottsága működik. A Nemzeti Emlékezet Bizottsága feltárja a kommunista diktatúra hatalmi működését, a kommunista hatalmat birtokló személyek és szervezetek szerepét, és tevékenysége eredményeit átfogó jelentésben, valamint további dokumentumokban közzéteszi.

(4) A kommunista diktatúra hatalombirtokosai a diktatúra működésével összefüggő szerepükre és cselekményeikre vonatkozó tényállításokat - a szándékosan tett, lényegét tekintve valótlán állítások kivételével - túrni kötelesek, az e szerepükkel és cselekményeikkel összefüggő személyes adataik nyilvánosságra hozhatók.

(5) A kommunista diktatúra törvényben meghatározott vezetői részére az állam által jogszabály alapján biztosított nyugdíj vagy más juttatás törvényben meghatározott mértékben csökkenthető; az ebből származó bevételt törvényben meghatározottak szerint a kommunista diktatúra által okozott sérelmek enyhítésére és az áldozatok emlékének ápolására kell fordítani.

(6) Nem tekinthető elévültnek azoknak a törvényben meghatározott, a pártállam nevében, érdekében vagy egyetértésével a kommunista diktatúrában Magyarország ellen vagy személyek ellen elkövetett súlyos bűncselekményeknek a büntethetősége, amelyeket az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény figyelmen kívül hagyásával politikai okból nem üldöztek.

(7) A (6) bekezdés szerinti bűncselekmény büntethetősége az elkövetés időpontjában hatályos büntetőtörvény szerinti, az Alaptörvény hatálybalépésének napjától számított időtartam elteltével évül el, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének időpontjában hatályos büntetőtörvény szerint az elévülés 1990. május 1-jéig bekövetkezett volna.

(8) A (6) bekezdés szerinti bűncselekmény büntethetősége az elkövetés időpontja és 1990. május 1-je közötti, az Alaptörvény hatálybalépésének napjától számított időtartam elteltével évül el, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének időpontjában hatályos büntetőtörvény szerint az elévülés 1990. május 2-a és 2011. december 31-e között történt volna meg, és az elkövetőt a bűncselekmény miatt nem üldözték.

(9) Az 1990. május 2-át megelőzően az életüktől vagy szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak és az állam által a tulajdonukban igazságtalanul okozott károk folytán károsodottak számára pénzbeli vagy más vagyoni juttatást biztosító új kárpótlási jogcím jogszabályban nem állapítható meg.

(10) A kommunista állampártnak, az annak közreműködésével létrehozott, illetve a közvetlen befolyása alatt álló társadalmi és ifjúsági szervezeteknek, valamint a szakszervezeteknek a kommunista diktatúrában keletkezett iratai az állam tulajdonát képezik, azokat a közfeladatot

ellátó szervek irattári anyagához tartozó iratokkal azonos módon, közlevéltárban kell elhelyezni.”

Az Indokolás szerint:

„A kommunista diktatúra ma még élő egykori hatalombirtokosait egykori szerepükre tekintettel a törvény a hivatalos személyekkel, illetve a közszereplőkkel azonos megítélés alá vonja, abban az esetben is, ha ma már aktív közhatalmi, közéleti tevékenységet nem folytatnak. Ebből következően a kommunista hatalom egykori birtokosai a személyiségi jogaik védelmére korlátozottabb mértékben tarthatnak igényt. A múlt valósághű feltárása, a társadalom igazságérzetének és az áldozatok legalább erkölcsi elégtételének biztosítása szempontjából kiemelten fontos közérdek a kommunista hatalombirtokosok egykori valós szerepének és tetteinek nyilvánosság előtti megnevezése. Erre figyelemmel a törvény külön is nevesíti, hogy az kommunista hatalom birtokosai túrni kötelesek - a szándékosan tett valótlan állítások kivételével - az egykori szerepükkel kapcsolatban a személyükre tett nyilvános állításokat, akkor is, ha azok egyébként a becsület csorbítására alkalmasnak lennének tekintendők. Kiemeli továbbá a törvény, hogy az egykori hatalombirtokosok személyes adatai - ha azok a diktatúra működésével összefüggő szerepükkel és cselekményeikkel kapcsolatosak - közérdekből nyilvánosak.

A törvény szerint a kommunista diktatúra törvényben meghatározott vezetői részére az állam által jogszabály alapján biztosított juttatás törvényben meghatározott mértékben csökkenthető, és a csökkentésből származó bevételt a kommunista diktatúra által okozott sérelmek enyhítésére és az áldozatok emlékének ápolására kell fordítani. A rendelkezés célja az, hogy a kommunista diktatúra vezetőinek az e minőségükre tekintettel vagy azzal összefüggésben szerzett jogszabályon alapuló juttatásait alkotmányosan csökkenteni lehessen. Az Alaptörvény egyéb, az alapvető jogokról szóló rendelkezéseiből is értelemszerűen következően a törvényben meghatározottak szerinti csökkentésnek a társadalom igazságérzete biztosításának céljával arányosnak kell lennie. A törvény a kommunista diktatúra vezetői által élvezett juttatások csökkentéséből eredő - a jelenlegi helyzethez képest megtakarításként jelentkező - bevételt a méltányosság jegyében a kommunista diktatúra kárvallottjainak sérelmeit, azok következményeit enyhítő célokra, illetve - az emberi élet elvételével okozott és az időmúlás folytán jóvátehetetlenné vált sérelmekre tekintettel - az áldozatok emlékének ápolását elősegítő tevékenységekre rendeli fordítani.

Az U) cikk (4) bekezdésébe kerültek a korábban az Átmeneti rendelkezések 4. cikkében foglaltaknak megfeleltethető szabályok. A szabályozás alkotmányi szinten közszereplőnek minősíti a kommunista diktatúra hatalombirtokosait, amely rendelkezés által e személyek a véleménynyilvánítás és az információszabadság szempontjából eltérő rendelkezések alá tartoznak, mint más személyek. A közszereplők vonatkozásában az Alaptörvény VI. cikkében is említett közérdekű adatok megismeréséhez való jog, valamint az Alaptörvény IX. cikkében foglalt véleménynyilvánítás szabadsága hívható fel.

Az Alkotmánybíróság a közszereplőkkel összefüggő véleménynyilvánításról a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában akként rendelkezett, hogy a véleménynyilvánítási jogot eltérően kell értelmezni a közhatalmat gyakorló személyekkel és intézményekkel, valamint a közszereplő politikusokkal kapcsolatban. Ez utóbbiak vonatkozásában a nem büntethető véleménynyilvánítás köre tágabb kell, hogy legyen, mint más személyeké. A testület értelmezésében mindez azzal jár, hogy a közszereplő politikusok esetében az e minőségükre tekintettel tett becsület csorbítására alkalmas, értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás nem büntethető. Ugyanezen személyek esetében pedig a becsület csorbítására alkalmas tényállítás, híresztelés, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezés használata csak akkor büntethető, ha a becsület csorbítására alkalmas tényt állító, híresztelő, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló személy tudta, hogy a közlése lényegét tekintve valótlan vagy azért nem tudott annak valótlanságáról, mert a hivatása vagy foglalkozása alapján reá irányadó szabályok szerint - az adott állítás tárgyára, a közlés eszközére és címzettjeire tekintettel - elvárható figyelmet

vagy körültekintést elmulasztotta.

5. A kommunista diktatúra vezetői részére megállapított juttatások csökkentése

Az U) cikk (5) bekezdése előírásai alapján lehetőség van a kommunista diktatúra egyes vezetőivel szemben intézkedéseket tenni. Ilyen intézkedés lehet, hogy a vezetők nyugdíja, illetve a juttatásai csökkenthetők és az ebből származó bevételt a sérelmek reparációjára kell fordítani, azaz a kommunista diktatúra által okozott sérelmek enyhítésére és az áldozatok emlékének ápolására. Garanciális követelmény, hogy az ezen intézkedéssel érintett vezetők körét az Országgyűlésnek kell törvényben meghatározni, mint ahogyan a juttatások csökkentésének a mértékét is törvénynek kell tartalmaznia. Az említett törvényi szabályok egyelőre nem kerültek elfogadásra, de az Országgyűlése 2012 tavaszán több országgyűlési határozatot is elfogadott a kommunista diktatúrával összefüggésben. Így a 16/2012. (III. 14.) OGY határozat rendelkezett a kommunista diktatúra által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megőrkítéséről. A 23/2012. (III. 28.) OGY határozat a kuláküldözések idején tönkretett magyar gazdákról rendelkezik, és minden év június 29-ét, Péter-Pál napját a megemlékezés napjává minősíti, amely a régi hagyomány szerint a betakarítás kezdetének napja, a parasztság ünnepe volt. A 41/2012. (V. 25.) OGY határozat november 25-ét a Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emléknapjává nyilvánította.”

Az alperes perbeli eljárását megalapozó, az 1991. évi XII. törvény módosítását lehetővé tevő rendelkezés éppen az Alaptörvény fent hivatkozott cikke. Azt deklarált célok megvalósítása érdekében tette lehetővé ezen rendelkezések alapján a nyugdíjkiegészítés helyébe lépett pótlékok felülvizsgálatát, ezért ezen Alaptörvényi rendelkezésekre tekintettel lehet azt megállapítani, milyen körben beszélhetünk közérdekből nyilvános adatokról. A bíróság álláspontja szerint az U. cikk (3) és (4) bekezdése olyan szoros tartalmi összefüggésben nincs, hogy csupán a Nemzeti Emlékezet Bizottsága jelentésében foglaltak tekintetében lennének kötelesek túrni az érintettek személyes adataik nyilvánosságra hozatalát. A (2) bekezdés rendelkezései szerint ugyanis a kommunista diktatúra működésének valóságghü feltárását és a társadalom igazságérzetét a (3)-(10) bekezdésekben meghatározottak szerint kell biztosítani.

Ebbe a körbe tartoznak az (5) bekezdés rendelkezései is, amelyek lehetővé tették az 1991. évi törvény módosítását és ennek alapján a perbeli határozatok meghozatalát. Ebben az esetben pedig az ennek alapján hozott határozatokban található személyes adatok a közérdekből nyilvános adatok minden kritériumát kimerítik.

Helytálló ugyanakkor az alperesi védekezés az érintettek személyi körét illetően. A (4) és (5) bekezdés kifejezetten a kommunista diktatúra hatalombirtokosait, meghatározott vezetőit és kizárólag a diktatúra működésével összefüggésben betöltött szerepük és cselekményeik miatt törli át a személyes adatok sérthetlenségéhez fűződő alapjogokat. Ezt egyértelműsíti az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései körében megfogalmazott indokolás is. A hozzátartozók tekintetében nincs olyan jogszabályi rendelkezésben megfogalmazott társadalmi érdek, ami alapján személyes adataik, így egyes nyugdíjpótlékaikra vonatkozó adatok nyilvánosságra hozhatók lennének. Önmagában az, hogy az 1991. évi XII. törvény az ő tekintetükben is lehetővé teszi egyes pótlékok esetén a felülvizsgálatot és a folyósításának megszüntetését nem eredményezi automatikusan jogaik korlátozását egyéb jogszabályi felhatalmazás hiányában. A felperes valóban nem konkrétan az ő személyes adatit kérte, de az elhunyt személyek nevének közléséből az ő személyük egyértelműen beazonosíthatóvá válna.

Az Alaptörvény valóban nem tartalmaz kifejezett megszorítást a még élők tekintetében, azonban a magyar nyelv szabályai szerint a (4) bekezdésben az, hogy „túrni köteles” kifejezetten csak élő személyre vonatkozatható követelmény. Ugyan így az (5) bekezdésben írt juttatás is csak élő

személy részére adható.

Amennyiben a társadalmi igazságosság igénye azon személyek nevének feltárását igényli, akik már elhunytak, de az Alaptörvény rendelkezései szerint egy korábbi államberendezkedés működésében szerepet játszottak, úgy adataik megismerésének más formája kell legyen. Ezt szolgálhatja a Nemzeti Emlékezet Bizottságának feltáró jelentése, de semmi esetre sem az alperes által folytatott közigazgatási eljárás. A felperes által hivatkozott kutatási szabadság is lehetőséget biztosít ezen adatok feltárására, mely jelen kérelem részbeni elutasításával sem sérül.

Mindezek alapján a bíróság a felperes keresetének részben helyt adott, ezért a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az eljárás az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o.) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2013. október 28. napján.

Dr. Kovaliczky Ágota sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Nasztvogel Katalin
tisztviselő